

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

DĖL TRANSPORTO VEIKLOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1863 2, 4, 6, 9, 14, 15 IR 18 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2842, AVIACIJOS ĮSTATYMO NR. VIII-2066 2, 8 IR 44 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2843, VIDAUS VANDENŲ TRANSPORTO KODEKSO 2, 3 IR 6 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2844, KLAIPĖDOS VALSTYBINIO JŪRŲ UOSTO ĮSTATYMO NR. I-1340 2, 3, 5, 10, 11, 12¹, 14, 17, 19, 22, 32, 33, 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 7 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2845, SAUGIOS LAIVYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1897 5, 6, 7, 19, 20¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25¹ STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2846, SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO ĮSTATYMO NR. XI-2053 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2847 IR NACIONALINIAM SAUGUMUI UŽTIKRINTI SVARBIŲ OBJEKTŲ APSAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1132 1 IR 4 PRIEDŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2849 (TAP-21-358) (TAIS NR. 21-21785(2))

2021-04-13 Nr. NV-697

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Projekto tikslas: pateikti Seimui Vyriausybės išvadą – iš esmės pritarti Vyriausybės 2018 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1080 Seimui pateiktiems Transporto veiklos pagrindų įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektams (dėl valstybės įmonių Lietuvos oro uostų, „Oro navigacija“, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos ir Vidaus vandens kelių direkcijos pertvarkymo į akcines bendroves) ir pateikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo.

3. Dabartinė situacija:

- Seimo valdyba 2021 m. kovo 3 d. sprendimu paprašė Vyriausybės pateikti Seimui išvadą dėl Transporto veiklos pagrindų įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektų;
- Transporto veiklos pagrindų įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektai, kuriais siūloma sudaryti teisinės prielaidas pertvarkyti Susisiekimo ministerijos reguliavimo srities valstybės įmones – VĮ Lietuvos oro uostus, VĮ „Oro navigacija“, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją ir VĮ Vidaus vandens kelių direkciją – į akcines bendroves ir sudaryti galimybę minėtoms įmonėms po pertvarkos efektyviai ir saugiai valdyti viešąją transporto infrastruktūrą, buvo pateikti Seimui Vyriausybės 2018 m. spalio 31 d. nutarimu Nr. 1080;
- Susisiekimo ministerija teikime dėl Nutarimo projekto dėl išvados Seimui akcentuoja, kad pertvarkius valstybės įmones į akcines bendroves, būtų patiriama tokia nauda:
 - būtų sudarytos sąlygos diegti geriausią korporatyvinio valdymo praktiką (paprastesnė administracija, išlaikant valstybės kontrolę ir valdžios balansą; daugelis ministerijai priskirtų funkcijų būtų perskirstytos tarp valdymo organų; aiškesnis bendrovių valdymu ir atsakomybė; atsiranda galimybė pritraukti įvairias kapitalo formas įsteigus patikimas, finansiškai tvarias ir generuojančias grąžą bendroves; būtų įgyvendintos EBPO rekomendacijos peržiūrėti, supaprastinti ir suvienodinti valstybės valdomų įmonių teisinės formas);
 - bendrovės valdo turtą nuosavybės teise (valstybės įmonės – tik patikėjimo teise);
 - galės sudaryti jungtinės veiklos sutartis dėl nuosavybės teise valdomo turto, tai atvers kelius inovaciniams projektams su mokslo centrais; bendrovės galės investuoti į bendrąsias įmones;
 - turės galimybių steigti dukterines bendroves ir taip atskirti rizikingesnes ir nepagrindines veiklos sritis nuo pagrindinių, strateginę reikšmę valstybei turinčių veiklos sričių;

- bendrovių **teisinė forma sudaro daugiau investicijų pritraukimo alternatyvų**, atsiranda galimybė pritraukti įvairesnių formų kapitalą, ne tik skolintis ar valstybei įnešti lėšas;
- **sudaromos galimybės bendrovėms skolintis** nedidinant valstybės skolos rodiklį ir atitinkamai savarankiškai konkuruoti su privataus kapitalo bendrovėmis;
- bendrovių sugeneruotas **pelnas galės būti skirstomas dividendų forma valstybei ir reinvestuojamas į kitus projektus**, o tai prisidėtų prie spartesnės atitinkamo transporto sektoriaus plėtros.

4. Projekto esmė: iš esmės pritarti Transporto veiklos pagrindų įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektams ir teikti pasiūlymus dėl teisinio reguliavimo tobulinimo:

- atkreipti dėmesį į tai, kad, **atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reguliavimą** (įsigaliojo Aviacijos įstatymo, Saugios laivybos įstatymo, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo pakeitimai) ir siekiant suderinamumo, **atitinkamai turėtų būti patikslinti ir pateiktieji įstatymų projektai**;
- **pasiūlyti Seimui**, siekiant iki Įstatymo projektų įsigaliojimo dienos priimti įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su VĮ Lietuvos oro uostų, VĮ „Oro navigacija“, VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcijos, VĮ Vidaus vandens kelių direkcijos pertvarkymu į akcines bendroves, **nustatyti vėlesnę įstatymų įsigaliojimo datą – 2022 m. gruodžio 31 d.**

5. Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Energetikos ministerija, Finansų ministerija, Krašto apsaugos ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Konkurencijos taryba, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Į Teisingumo ministerijos redakcinio pobūdžio pastabą atsižvelgta. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka.

Dėl Valstybės saugumo departamento pastabų Susisiekimo ministerija teikia paaiškinimus:

„...nėra aišku, koku būdu bus pertvarkomos konkrečios Susisiekimo ministerijos reguliavimo sričiai priskirtos valstybės įmonės į privačius juridinius asmenis...“ - Susisiekimo ministerija nurodo, kad valstybės įmonės į privačius juridinius asmenis bus pertvarkomos teisės aktų nustatyta tvarka; 100 proc. pertvarkomų juridinių asmenų akcijos priklausys valstybei; išliks įmonėms nustatyti specialieji įpareigojimai, valstybė, būdama vienintelė bendrovės akcininkė, išlaikys šių įmonių kontrolę per visuotiniam akcininkų susirinkimui priskiriamą kompetenciją, viešasis interesas taip pat bus užtikrinamas per specialiuosius įpareigojimus; bus ir toliau užtikrinamas nacionalinis saugumas (bendrovės ir po pertvarkos išliks įrašytos į nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių sąrašus);

„...nėra aišku, kaip bus įgyvendinama ir užtikrinama įslaptintos informacijos apsauga...“ – Susisiekimo ministerija akcentuoja, kad valstybės įmonės atliks visas reikalingas procedūras, kad pertvarkai pasibaigus tapusios akcinėmis bendrovėmis galėtų dirbti su įslaptinta informacija, vadovaudamosi Valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nuostatomis.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: Vyriausybės nutarimu Seimui pasiūlyta Transporto veiklos pagrindų įstatymo ir susijusių įstatymų pakeitimo projektus svarstyti Seimo (II) pavasario sesijoje (Seimo nutarimu numatytas svarstymo Seime mėnuo - balandis).

7. Dalykinio vertinimo išvada: siūloma Projektą teikti svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėjas

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lr.lt